

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра туристичного бізнесу та країнознавства

КОМПЛЕКС НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

з дисципліни

Кон'юнктура туристичного ринку

рівень вищої освіти	другий (магістерський)
галузь знань	24 «Сфера обслуговування»
спеціальність	242 «Туризм»
освітня програма	«Туризм»
спеціалізація	«Управління розвитком туризму»
вид дисципліни	за вибором
факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	

Укладач: к.е.н, доц. Євтушенко О.В.

1. Навчальний контент:

Тема 1. Роль і місце кон'юнктурних досліджень у системі ринкових відносин

Теоретичні засади кон'юнктурного дослідження галузевого ринку. Сутність і завдання кон'юнктурних досліджень. Роль і місце кон'юнктурних досліджень у системі ринкових досліджень. Науковий підхід до проведення кон'юнктурного дослідження. Етапи дослідження. Класифікація напрямів вивчення ринку.

Тема 2. Інформаційне і програмне забезпечення кон'юнктурних досліджень

Інформаційне забезпечення і кон'юнктурні дослідження. Класифікація інформації. Аналітична інформація. Методи збирання первинної інформації. Класифікація методів збору інформації.

Тема 3. Дослідження рівноваги в економіці

Поняття рівноваги в економіці. Економічна статика і динаміка. Види економічних процесів: еволюційні, хвилеподібні. Зміст і види економічної кон'юнктури. Умовні показники кон'юнктури: кількісні та якісні. Аналіз динаміки і циклічності економічних процесів. Оцінка рівня коливань в економічній динаміці. Економічні барометри. Зміст та ендогенний механізм Довго плінних коливань. Малі цикли економічної кон'юнктури.

Тема 4. Особливості та специфіка методики дослідження кон'юнктури галузевого ринку

Основи методики кон'юнктурних досліджень. Вивчення основних рис і особливостей розроблення методики дослідження кон'юнктури. Особливості дослідження кон'юнктури окремих видів ринків.

Тема 5. Характеристика кон'юнктурних показників

Система кон'юнктурних показників. Основні вимоги до використання економічних показників у кон'юнктурному аналізі. Класифікація показників кон'юнктури ринку. Особливості розрахунку основних показників ринкової кон'юнктури. Ціни і цінові показники кон'юнктури. Попит і ціноутворення.

Тема 6. Методи аналіз у кон'юнктури галузевого ринку

Аналіз кон'юнктури. Методи аналізу основних тенденцій кон'юнктури. Класифікація методів аналізу економічної кон'юнктури: загальноекономічні, економіко-статистичні, економіко-математичні. Кон'юнктурні оцінки ринкової ситуації. Оцінювання потенціалу та основних пропорцій ринку. Методи кон'юнктурного оцінювання підприємницького ризику.

Тема 7. Організація і розробка кон'юнктурних прогнозів

Прогноз кон'юнктури. Організація розробки кон'юнктурних прогнозів. Особливості кон'юнктурних прогнозів. Методи прогнозування: екстраполяції, експертних оцінок, економічного моделювання. Інтерпретація прогнозу, оцінка його достовірності. Упорядкування кон'юнктурного прогнозу.

Рекомендована література

1. Авдашева С.Б., Розанова Н.М. Теория организации отраслевых рынков: Учебник. – М.: ЧЧП «ИздательствоМагистр», 2008. – 320 с.
2. Беляевский И.К. Маркетинговое исследование: информация, анализ, прогноз: Уч. пос. – М.: Финансы и статистика, 2014. – 320 с.
3. Дуброва Т.А. Статистические методы прогнозирования. – М.: ЮНИТИ, 2013. – 206 с.
4. Єріна А.М. Статистичне моделювання та прогнозування: Навч. пос. – К.: КНЕУ, 2015. – 170 с.
5. Карпов В.А., Кучеренко В.Р. Маркетинг: прогнозування кон'юнктури ринку. – К.: Зна я, 2015. – 215 с.
6. Оболенцева Л. В. Кон'юнктурні дослідження галузевого ринку: підручник / Л. В. Оболенцева; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2010. – 249 с.
7. Черняк О.І., Ставицький А.В. Динамічна економетрика: Навчальний посібник. – К.: КВЦ, 2014. – 120 с.
8. Черняк О.І., Кудіненко М.Я. Аналіз та прогноз динаміки ВВП України за допомогою методу SSA // Економіка та прогнозування. – 2015. – № 4. – с. 134-147.

2. Плани практичних(семінарських) занять, завдання для лабораторних робіт, самостійної роботи:

№ з/п	Назва теми
1	Тема 1. Роль і місце кон'юнктуних досліджень у системі ринкових відносин 1. Дослідження процесу становлення поняття «кон'юнктура». 2. Характеристика мети та основних завдань, які можуть бути вирішеними при проведенні кон'юнктурних досліджень. 3. Характеристика і аналіз основних етапів проведення кон'юнктурного дослідження. 4. Розгляд і деталізація основних напрямів вивчення ринку.
2	Тема 2. Інформаційне і програмне забезпечення кон'юнктурних досліджень 1. Характеристика комп'ютерних технологій, які використовують у кон'юнктурних дослідженнях. 2. Процедура описування об'єкта кон'юнктурних досліджень. 3. Дати порівняльну характеристику графічних методів аналізу даних.
3	Тема 3. Дослідження рівноваги в економіці 1. Характеристика економічних циклів, їх тривалості і амплітуди коливань. 2. Оцінка рівня коливань в економічній динаміці. 3. Зміст та ендогенний механізм довго плінних коливань. 4. Аналіз динаміки і циклічності економічних процесів.
4	Тема 4. Особливості та специфіка методики дослідження кон'юнктури галузевого ринку 1. Характеристика методологічних та методичних засад кон'юнктурних досліджень. 2. Порівняльний аналіз особливостей дослідження кон'юнктури різних видів ринків. 3. Визначення кон'юнктурутворюючих факторів як оди із етапів кон'юнктурного дослідження галузевого ринку.
5	Тема 5. Характеристика кон'юнктурних показників 1. Сутність і зміст кон'юнктурного показника. 2. Механізм побудови системи кон'юнктурних показників. 3. Характеристика основних вимог до відбору та використання показників у кон'юнктурному аналізі.
6	Тема 6. Методи аналізу кон'юнктури галузевого ринку 1. З'ясування сутності аналізу та характеристика його основних етапів. 2. Характеристика мети та об'єкта моделювання. 3. Аналіз та інтерпретація результатів моделювання. 4. Формулювання принципів моделювання. 5. Характеристика цілей факторного аналізу та підходів до його реалізації. 6. Аналіз критеріїв відбору факторів. 7. Аналіз головних компонентів.

	8. Інтерпретація факторів на основі аналізу їх кореляційного зв'язку зі змінними. 9. Факторний аналіз R-типу та Q-типу, особливості використання і специфіка. 10. Характеристика принципів регресійного та кореляційного аналізу. 11. Аналіз типів моделей взаємозв'язку. 12. Інтерпретація отриманих результатів, у тому числі інтерпретація коефіцієнтів регресії. 13. Перевірка адекватності побудованих моделей. 14. Оцінка вірогідності результатів регресійного аналізу. 15. Загальні принципи кластерного аналізу і поняття близькості між об'єктами. 16. Оцінка надійності результатів класифікації. Інтерпретація результатів класифікації. 17. Характеристика основних цілей та підходів до здійснення дискримінантного аналізу. 18. Аналіз алгоритму процедури дискримінантного аналізу та інтерпретація функцій дискримінації. 19. Основні поняття і логіка дисперсійного аналізу. 20. Розрахунок дисперсій за даними однофакторного дисперсійного комплексу.
7	Тема 7. Організація і розробка кон'юнктурних прогнозів 1. Організація розробки кон'юнктурних прогнозів. 2. Порівняльний аналіз методів прогнозування: екстраполяції, експертних оцінок, економічного моделювання. 3. Характеристика обробки даних з використанням моделі авторегресії та про інтегрованої ковзкої середньої. 4. Методика обробки даних з використанням аналізу розірваного Динамічного ряду. 5. Сезонна декомпозиція та спектральний аналіз в прогнозуванні соціально-економічних явищ в індустрії гостинності.

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи
1	Тема 1. Роль і місце кон'юнктурних досліджень у системі ринкових відносин 1. У чому полягає науковий підхід до проведення кон'юнктурного дослідження? 2. Що являють собою поняття «кон'юнктура», «кон'юнктура ринку»? 3. Яка різниця між кон'юнктурним дослідженням і іншими видами досліджень?
2	Тема 2. Інформаційне і програмне забезпечення кон'юнктурних досліджень 1. У чому полягають особливості обробки даних при використанні сучасних комп'ютерних технологій? 2. Яким чином і у який спосіб відбувається формування інформаційної бази моделі?
3	Тема 3. Дослідження рівноваги в економіці 1. Дати порівняльну характеристику економічної статистики і динаміки. 2. У чому полягає сутність стаціонарності динамічного ряду? 3. Спільні та відмінні риси хвилеподібних та еволюційних економічних процесів.

4	Тема 4. Особливості та специфіка методики дослідження кон'юнктури галузевого ринку. 1. У чому полягає різниця між методологією, методикою та методом дослідження? 2. Які особливості лежать в основі розробки методики дослідження кон'юнктури ринку?
5	Тема 5. Характеристика кон'юнктурних показників 1. Сутність і зміст кон'юнктурного показника. 2. Механізм побудови системи кон'юнктурних показників. 3. Характеристика основних вимог до відбору та використання показників у кон'юнктурному аналізі.
6	Тема 6. Методи аналізу кон'юнктури галузевого ринку 1. У чому полягає основна ідея факторного аналізу? 2. З якою метою здійснюється обертання факторних осей? 3. Порівняльна характеристика факторного аналізу та методу головних компонент, переваги та недоліки. 4. Порівняльна характеристика стохастичного та детермінованого зв'язку. 5. У чому полягає проблема гетероскедастичності при проведенні кореляційно-регресійного аналізу? 6. Проблема мультиколінеарності при моделюванні взаємозв'язку. 7. Яким чином відбувається забезпечення інформаційної однорідності показників? 8. Використання результатів дискримінантного аналізу для класифікації об'єктів. 9. Порівняльна характеристика ієрархічних і неієрархічних процедур групування даних. Їх переваги та недоліки. 10. У чому полягають проблеми, пов'язані з класифікацією.
7	Тема 7. Організація і розробка кон'юнктурних прогнозів 1. Прогнозування як інструмент мінімізації невизначеності. 2. Які особливості притаманні статистичному прогнозу? 3. Порівняльна характеристика критеріїв, способів і процедур на етапі верифікації прогнозів. 4. У чому полягає специфіка аналізу динамічних процесів? 5. Для чого потрібне оцінювання сезонної компоненти? 6. Переваги та недоліки методу експоненціального згладжування.

3. Питання, задачі, завдання або кейси для поточного та підсумкового контролю знань і вмінь здобувачів вищої освіти, для контрольних робіт передбачених навчальним планом:

Контрольна робота з дисципліни «Кон'юнктура туристичного ринку» виконуються з метою закріплення, поглиблення й узагальнення знань, одержаних студентом під час навчання. Виконуються контрольні роботи згідно з навчальним планом.

Контрольна робота повинна містити наступні обов'язкові складові:

- Титульний аркуш, який повинен містити такі елементи: назву міністерства, найменування вищого навчального закладу; назву факультету; назву кафедри; назву навчальної дисципліни та вид виконуваної роботи; ПІБ автора; номер варіанта; номер академічної групи; ПІБ, посаду, науковий ступінь викладача; місто і рік виконання роботи.
- Основна частина – відповідь на питання, яка повинна бути повною, обґрунтованою.
- Список використаних джерел – елемент бібліографічного апарату, котрий містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після висновків. Обов'язковим є наведення списку використаних джерел інформації, кількість яких становить близько 10 найменувань.

Контрольна робота подається у встановлені терміни.

Варіант контрольної роботи визначається кожному студенту викладачем.

Рекомендована тематика

1. У чому полягає науковий підхід до проведення кон'юнктурного дослідження?
2. Що являють собою поняття «кон'юнктура», «кон'юнктура ринку»?
3. Яка різниця між кон'юнктурним дослідженням і іншими видами досліджень?
4. У чому полягають особливості обробки даних при використанні сучасних комп'ютерних технологій?
5. Яким чином і у який спосіб відбувається формування інформаційної бази моделі?
6. Дати порівняльну характеристику економічної статистики і динаміки.
7. У чому полягає сутність стаціонарності динамічного ряду?
8. Спільні та відмінні риси хвилеподібних та еволюційних економічних процесів.
9. У чому полягає різниця між методологією, методикою та методом дослідження?
10. Які особливості лежать в основі розробки методики дослідження кон'юнктури ринку?
11. Які показники вважаються основними чи такими, що репрезентують ринкову кон'юнктуру?
12. У чому полягають особливості та яка специфіка розрахунку основних кон'юнктурних показників?
13. Значення ціни та інших цінових показників в кон'юнктурних дослідженнях та аналізі?
14. У чому полягає основна ідея факторного аналізу?
15. З якою метою здійснюється обертання факторних осей?
16. Порівняльна характеристика факторного аналізу та методу головних компонент, переваги та недоліки.
17. Порівняльна характеристика стохастичного та детермінованого зв'язку.
18. У чому полягає проблема гетероскедастичності при проведенні кореляційно-регресійного аналізу?
19. Проблема мультиколінеарності при моделюванні взаємозв'язку.
20. Яким чином відбувається забезпечення інформаційної однорідності показників?
21. Використання результатів дискримінантного аналізу для класифікації об'єктів.
22. Порівняльна характеристика ієрархічних і неієрархічних процедур групування даних. Їх переваги та недоліки.
23. У чому полягають проблеми, пов'язані з класифікацією?
24. Прогнозування як інструмент мінімізації невизначеності.
25. Які особливості притаманні статистичному прогнозу?
26. Порівняльна характеристика критеріїв, способів і процедур на етапі верифікації прогнозів.
27. У чому полягає специфіка аналізу динамічних процесів?
28. Для чого потрібне оцінювання сезонної компоненти?
29. Переваги та недоліки методу експоненціального згладжування.

4.Завдання семестрових екзаменів(письмових залікових робіт):

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Напрямок підготовки : 242 «Туризм»

Семестр 3

Форма навчання: денна

Рівень вищої освіти (освітньо-кваліфікаційний рівень) : магістр

Навчальна дисципліна : Кон'юнктура туристичного ринку

ЗАЛІКОВЕ ЗАВДАННЯ №1

1. У чому полягає науковий підхід до проведення кон'юнктурного дослідження? (10 балів)
2. Спільні та відмінні риси хвилеподібних та еволюційних економічних процесів. (15 балів)
3. Прогнозування як інструмент мінімізації невизначеності. (15 балів)

Затверджено на засіданні кафедри туристичного бізнесу та країнознавства
протокол № 1 від 28 серпня 2017р.

Зав. кафедрою _____ Парфіненко А.Ю. Екзаменатор _____ к.е.н., доц. Євтушенко О.В.